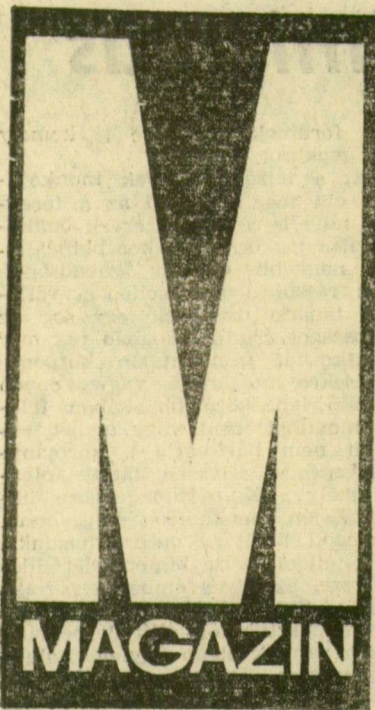

Szávay
István

DRÓTHAJ ÉS TRAPÉZNADRÁG

A félfabatkás falvédővilág merőben elvont, valahol a hamisbotor ideákban kísértő színei egy időben a megmagyarázhatatlanul úrinak tartott, talán mégis inkább félvilági hölgyek összevissza csavart, tornyozott konytán jelentek meg. A környezetet valahogyan inkább realissá tette a fényesrózsaszín, az üdelilát és a hamvaszöldet a hajakon. A fekete égett fakanalak és ütött-kopott vájdlíngok, sparherd és falikút helyett a bárók és preszszók tájékán tobzódtak. A merőben hamis eszmei, a denaturált ábránd helyett a valóságban, az esetleg realizálható csöpögően izgalmas köntöseben. Pocakos urak fordultak utána izgatott, asztmás hűrrenéssel, nejeiktől még rossz-

szállásra is csak akkor tellett, ha némi vágy is fűtötte az ellenérzést, a hupikék és lila hajak, az álcspikék és a fémszálak ruhaköltemények fűzfapoétikus gicscentül izlésficamára.

A haj drótsima, szinte kivétel nélkül barna. Csak olykor szőke vagy fekete. A vörös egészen ritka. Divat a natúr. A homlokból kettős ívvel lezárt szelet marad, mint régi színházi függönyök mögött a színpad. Alatta gazdagon kihúzott szemek. Fiatalságuk enyhíti a mesterkedő kéz esetlenségét. A száj megint csak natúr, vagy majdnem az. A színek egyébként is érdektelenek. Megy a kék, de éppúgy a fekete is. Majdnem mindegyiken nadrág. Ha jól szabott, a keskeny csipőre feszül, végig a combokon, aztán a térdtől szélesedik.

A szín nem érdekes. Talán a ruha sem. Nadrág mellett mini és midi minden mennyiségben. Divat a natúr, a természetes hanyagság, melyre szentségtörőn vigyáznak. A családapák helytelenítve csóválják a fejüket, ha éppen tartózkodnak a dühödtebb kitételektől. Családanyáknak valamikori kapott pofonjaik jutnak eszébe, önkéntelen helyesléssel, mélyszéges tehetetlenséggel.

Már nem nevezzük őket teengereknek, alias tinédzsereknek. Ez a név is csak relikviája már a múltnak, mint esetleg a jarnpec. Egyszerűen gyerekek. Srácok és csajok, talán még ez tartja magát legtovább, mintha örökéletű akarna lenni a földön. Csak természetesen, a la natur, mint a haj, amely okvetlenül drótegyenes, a srácnál esetleg, sőt nem is ritkán hullámosan taktarja a fület. Mindez tulajdonképpen és végső soron lényegtelen, csak az teszi fontossá, hogy alkalomadtán botránykővé kiáltják ki, sőt szimbólummá. Ettől aztán lényegévé válik, amelyről már csak az egészséges hagyományok, az önállóság és a mindegyiknek létfontosságú tagadás miatt sem mondhatnak le.

A srácokon pulóver, színes sporting. Zakót csak elvétve látni. Pedig van nekik. Valamikor az érettségi tablón feketezakós, fehéringes, jólfésült „úrigyerek” voltak. Ez már nem divat. Ideája csak a szülőben élt éveken át. „Ha már nekem nem lehetett!” Ők nem kérnek a jól-fésült-nyakkendő „ficsurságból”. Maradjon meg az a szülők saját öröme. A dzseki, a pulóver és a színes sporting az övék. Nadrágban is a trapéz, amely nem emlékeztet egyetlen jólfésült

múltdivatra sem. Vagy a farmer, ami láthatóan örökös darabnak készül megmaradni. Durva kék lenvászonból, duplán szőve, vagy bársonyból és ki tudja, miből. Visszaítve a Montmartre zakódivatjára, legalábbis anyagában. Közös vonásuk, hogy ez nincs vasalva és időtálló, nem túlságosan kényes darab. És mondjuk azt, hogy nincs igazuk? Elrevaszt nadrágjaink két órát ha bírnak. Ok mégsem praktikumát nézik a farmernek. Inkább a célszerűség újhagyományú formává avasztalt néha már az unpraktikusba torkolló kultuszát űzik, teremtik meg benne. Önmaguknak. Mesterkelt természetességgel, önnön szabályaikkal engedelmeskedve a SZABÁLYOK ellenére, melyeket megvetnek. Helyükre ösztönösen újakat kreálnak, új isten képére, új fétisre esküsznek. A maguk óvatossan adagolt, kimért természetességére, naiv felnőttőségükre, bölcs gyermekiségükre. Vagyis mindegyikben önmagukra.

Keresésükben is önmagukra találtak. Célul önmagukhoz jutnak vissza. Ügyetlen szavakhoz, melyeket óvott mesterkéeltséggel tesznek magukévá. Kicsit maguknak élnek. Önnön világuk kokain nélküli kábulttá tett fel-tompaságában. Maguk keresésében másokra találnak, hasonlókra, hasonló világot álmódva. Fél-szavakkal léteznek, ismételt fél-szavak misztikájával. A kommunikáció önmagában tér vissza. Mert ezek a szavak könnyen kiismerhetők. Ismerhető a világ is, melyet kicsire fordítanak önmaguk körül. A felnőttet is önmaguknak játsszák, a tulajdonképpen felnőttet ellenére és nélkül. Erős kohézióval tapadnak egymáshoz, zárják maguk köré világukat. Zárják bele önmagukat is. Félénkeik, de ez az érzés hátul lapul valahol a gyermekkor emlékei között, óvatosságra kényszerítve, észrevétlenül. Mert a félénkség gyengeség, és a gyengeség legyőzetés, tehetetlen prédasors, amitől félni kell. Olykor arcátlanok, közben csak hangjuk remeg néha. Ha az már iskolázottabb, a kéz árulkodik, az ujjak önkéntelen rándulása, ha elszabadul.

Gyerekek. Kultikus mítoszát építik maguk köré a természetességnek. A megtagadott és megvetett szabályok helyett gondosan újakat kreálnak, maguknak. Csak természetesen, a la natur. Szűkreszabott világot az érthetetlen, bonyolult nagy helyett. Itt minden kiismerhető. Nem kell kokain hozzá, hogy izgalmas legyen az új szabályok ismerőinek. Kis világ, szegényes világ a nagyhoz mérve. Önmagából nézve nagyon is izgalmas, önmaguknak. Kis titkai kiismerhetők. Izgalmas-jelentéktelen titkok messze innen az érthetlenségben. Valahol a szőghaj alatti színpadhomlokok mögött. Színjáték — önmaguknak.

Szalay
Ferenc

Tanulmány

BEMUTATOM MAGÁCSKÁNAK

A kocsi csendesen himbálódzik előre az éjszakai utcán. A volánál ülő férfinak a tél dere, már megüté fejt, de pár foga talán még eredeti. A kocsi azonban pirospozsgás és friss, akár a mellette ülő, csacsogó leány.

— Istenien érzem magam! Folytassuk még nálad, kisöreg... Felmegyek hozzád!

— Nem! Legalább ne az első éjszakán...

— Ha a barátnőm meghallja, hogyan udvaroltál nekem, epe-ömlést fog kapni.

— Nagyon helyes! Miért is fosztanánk meg magunkat a szerelem legszebb mozzanataitól? Miért habzsolnánk fel az első órában azt, ami még oly sokáig és oly sokféleképpen tehet bennünket boldoggá?

— Nana, kis huncut...!

— Nem érti, kislány? Én az udvarias jelentőségéről beszélek. Hiszen ezt még a madarak is ismerik; én aztán tudom, ornitológus vagyok.

— Ez is valami szexi különlegesség?

— Boldog vagyok, hogy én magyarázhatom meg magácskáknak, mi az az ornitológia. Mert higgye el, a madaraktól leshetjük el legjobban az udvarlás szertartását. Tudja, milyen csodálatos az, amikor az egerészó oly köröznél kezd az égen és a legmerészebb akrobatikus mutatványokkal, zuhanórepüléssel, szaltókkal igyekszik magára vonni a nőtény figyelmét?

— Én inkább megkímélek a szaltóktól, nekem elég volt az a néhány kör, amit a kocsival tetünk...

— Ó, kislány, az udvarlás belépés a szerelem előcsarnokába... Amikor a fajdkakas meg a pajzsos cankó tarka tollazatát felborzolva megjelenik a tisztáson a ceremóniára, akkor érzé valójában az ember, hogy mit jelent a szerelmi előjáték... De nemcsak a levegőben és a földön, hanem a vízben is! A hatyúk valóságos vízirevüt mutatnak be a nőtények előtt, hogy megnyerjék szerelmüket.

— Hogy te miket nem tudsz...

— De maga nem ismeri még az osztrigahalászokat sem, ezeket a furfangos tengerparti madarakat; ha csak a násztáncukra gondolok, máris elfog a gyönyörűség! Micsoda beteljesülést érezhetnek egy ilyen koreográfia után? Várjon csak, kisasszony: ezt be kell, hogy mutassam magácskáknak!

— Te becsavarodtál! Mindenáron botrányt akarsz?

— Mit bánom én, lesz, ami lesz: a násztáncot én is eljárom! E nélkül nem vagyok hajlandó semmire! Nézze csak...

— Emberek: segítsé! Örökt! Ez udvarolni akar!

NÉMETH GÉZA

Simai
Mihály

VARIÁCIÓK

Mű-népdal

Fűzfától a fuszulykáig
három tavasz furulyázik

danolj földöntúli pintyó
de szép ez a
de szép ez a kulipintyó

Nonszensz

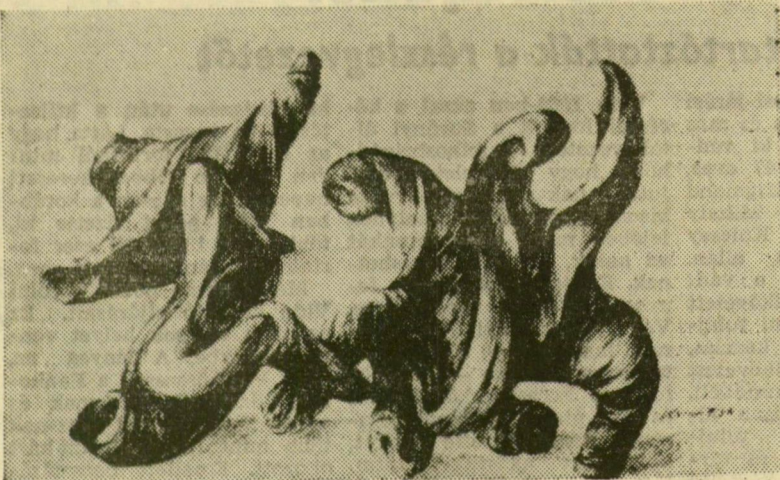
szerelmem a Főnyivásztá
státuszomat ő nyivásztá
sejehaj nyeszlik a nyár
nyilik a lebzselnyice már

Kurjantás

Az a kővér vászonceléd
kumja le a busófejét
hej

míg a lányát táncoltatom
ne vizslasson a hátamon
hej!

Kovács
Margit

Paraszttánc

Bika

Rean
Bikcsentajev

HOGYAN KELETKEZETT A MATRIARCHÁTUS?

Valahol dinoszauruszok üvöltöttek, de az is lehet, hogy mammutok. Hosszú Nyelv így szól az urához:

— Ide figyelj, Muszklíhegy, egy nyavalyás kis rostélyosnak való hús sincs itthon, te meg egész héten a köheverőn hentelegsz.

— Elhallgass, Hosszú Nyelv, mert különben... — mordult rá Muszklíhegy.

A neandervölgyi barátai helyeslően bólogattak.

Az asszony alázatosan kiadalgott a barlangból. Bogyót, gyümölcsöt gyűjtögetett ebédre.

Eltelt egy hét, eltelt a másik is. Muszklíhegy lustán majszolta a bogyókat, amelyeket a neje hordott haza. Közben megtanult dominálni és billiádozni, szombatoként pedig meccsre járt. Ismerték az összes neandervölgyi sörözőben, ő is ismert ott mindenkit.

A barlangokból már régen hiányzott a hús, és a levegőben pírítósenyér szaga terjengett. Érelődött a lázadás.

Ekkor törzsi gyűlést hívtak össze.

A gyengébb nem részéről Hosszú Nyelv volt az előadó. Röviden ismertette a nemzetközi helyzetet, azután áttért a legaktuálisabb problémára: a férfiak ellustultak, nem járnak vadászni. Az élelmiszeripar a legnagyobb nehézségekkel küzd a nyersanyaghiány miatt. Mit tegyünk? — tette fel végül a kérdést.

Az erősebb nem képviselője válaszolt:

— Mi, férfiak, már régen elemeztük a helyzetet, és arra a következtetésre jutottunk, elégtünk van már abból, hogy mindről mi gondoskodjunk. Aktívan be kell vonni titeket is a haladásért folytatott harcba, asszonyok. Eljön az emancipáció!

... Másnap reggel az asszonyok indultak el vadászni. A férfiak számára megkezdődött a matriarchátusnak nevezett aranykor.

Fordította: Zahemszky László